

Landbruget er blevet drevet, des færre Mennesker beskæftiger det forholdsvis trods Udstykningen. I Midten af 50 erne beskæftigede det over 50 pCt. af Befolkningen, nu er det 33 pCt. Hvor skal vi altsaa vende os hen for i vor Natur at løfte nye Værdier, for at udløse nye Kræfter?

Jeg antager, at det er Overvejelser af denne Art, som vor Generalkonsul i Hamborg har gjort, den Gang han gav sig til at indsamle og ordne det store Materiale, som ligger til Grund for hans nylig i andet Oplag udkomne Skrift: „Et større Havfiskeri, et større Danmark“, som jeg varmt anbefaler alle at læse, der endnu ikke har gjort det. Dette Skrift er med sin anden Udgave traadt ind i en ny Fase, for saa vidt som „Dansk Arbejde“ har taget det op, det er dem, der har udgivet den anden Udgave, det vil sige, at det nu er blevet lagt paa et Sted, maaske det eneste i vort offentlige Liv, hvor man virkelig løfter Tingene op over Partisynspunkter, det betragter jeg som en ganske overordentlig stor Fordel, og det glæder i høj Grad mig, som er stærkt interesseret i denne Sag, at den er havnet dèr, det er det eneste Sted, jeg kender, hvor man kan arbejde for en saadan Ting, uden at de partipolitiske Momenter faar en for Arbejdet læmmende Betydning. Naa, hvad er det saa, disse 50 Sider vil? Den ærede tidligere Taler (Sundbo) har omtalt Sagen, han har større Detailkendskab til mange Ting i dette Spørgsmaal end jeg, men det er en Sag, der skal omtales hyppigt her, og som skal ses baade fra det Synspunkt, det ærede Medlem Hr. Sundbo saa den fra, og fra andre Synspunkter, mere nationaløkonomiske Synspunkter, som jeg vil anlægge. Jeg spørger altsaa: Hvad er det, disse 50 Sider kræver? De vil have et Foretagende sat i Gang, et Foretagende af en ejendommelig Natur, som ikke paa en kunstig konstrueret Maade, men som virkelig ganske naturligt af sig selv, i Kraft af sit eget Indhold, hvad der er meget sjældent, slaar to Fluer med eet Smæk, løser et stort og vigtigt og vanskeligt politisk Spørgsmaal for os og bidrager til Løsningen af et økonomisk. Der er Tale om at lægge Basis til en ganske anden Udvikling af Værdier, som hviler ikke i vor Jord, men i vort Hav. Det er noget lignende, her er oppe, som netop det, Dalgas og de andre Landbrugets Heroer har gjort i sin Tid, blot var det paa Jorden, her er det altsaa paa Havet. Han vil, at der skal dannes et Havfiskeriselskab til Drift i de nordeuropæiske Farvande omkring Færøerne, Island og Grønland. Han vil have det dannet for Statens Penge og for private Penge, paa

Grundlag af store Penge og smaa Penge og paa en saa bred Basis, som et Foretagende af denne Art maa have, naar det skal betyde noget for vor Nationaløkonomi. Man har tænkt sig en Basis paa 10 Mill. Kr., hvoraf Staten skulde yde 4 Millioner, private 4 Millioner, medens de to skulde skaffes gennem Prioritering af Selskabets Andele. Selskabet skal fiske i disse nordeuropæiske Farvande ud for Færøerne og Grønland og ud for Forbundsriget Island, men fiske paa en anden Maade og med mere rationelle Midler end før. Man skal fiske Torsk, som det er gjort i stor Udstrækning, der skal fiskes Sild, der skal ogsaa jages Hvaler, og der skal jages Hajer.

Det sidste vil maaske undre Dem, for det er jo noget nyt, men Anvendelse af Hajen er i den senere Tid blevet et stort Problem, det er noget, der i Øjeblikket er i Gennembrud. Det er jo altid rart, naar man taler om noget saadant, at kunne illustrere det med noget haandgribeligt, og jeg har derfor taget lidt Prøver med, som de Herrer kan se ligge dèr paa Ordførerbordet. Der er Læder af garvet Hajfiskehud, den Dokumentmappe, det ligger paa, er ligeledes af garvet Hajfiskehud, og foruden Læderet er der en hel Række forskellige Ting ved Hajen, der kan anvendes. Dens Kød, dens Finner er saaledes en værdifuld Eksportartikel til Kina. Jeg har set en lang og meget indgaaende Rapport fra en australsk Konsul, der er ansat i Kina, om dette Emne. Der er dannet et betydeligt Selskab i England. Jeg har læst Udtalelser af Fagfolk i Fagskrifter netop om dette Læder. Man er gaaet i Gang, saa vidt jeg ved, med paa to Steder at etablere Fangst og Tilberedning i Land af disse Ting, i Sydafrika og Australien. Og det er saa mærkværdigt, at i vort Folk, som ellers er temmelig bange for, hvad der er nyt, for at løbe ind i stor Risiko, er der en ganske jævn, stilfærdig Købmand her i Landet, der har en Tyrketuro paa dette, og som i 16 Aar har sat sin Tid og sine Penge ind derpaa, idet han følte sig fuldkommen overbevist om, at nu staaar dette ved Realisationen som en frugtbringende Industri, der vil anvende et betydeligt Personel.

Fisken skal altsaa sælges frisk, halvt tilberedt, helt tilberedt og i forædlet Tilstand, saaledes som nu Markedet er til, og som der efterhaanden bliver Erfaring til. Jeg tænker i den sidste Henseende navnlig paa Forædling, og dèr først og fremmest paa Konservesindustrien, der som alle Industrier kræver en Erfaring, og som al Erfaring ogsaa maa betales. Men